

**Projektowanie inwestycji rzeczowych:
Partnerstwo Publiczno-Prywatne
w projektach inwestycyjnych
wykład 3.
dla 5. roku HMiT i RMiGG zaoczne**

dr Adam Salomon

Projektowanie inwestycji rzeczowych: Partnerstwo Publiczno-Prywatne w projektach inwestycyjnych (2 godz.)

1. Definicje PPP.
2. Rodzaje PPP.
3. Wybór metody realizacji inwestycji w systemie PPP.
4. Struktura podmiotowa projektu realizowanego w systemie PPP.

Program wykładu: www.salo.pl

PPP

- W przypadku projektów infrastrukturalnych, które charakteryzują się znaczną kapitałochłonnością i dużym stopniem skomplikowania, warto rozważyć w procesie planowania inwestycji metodę zwaną Partnerstwem Publiczno-Prywatnym (ang. *Public-Private Partnership – PPP*).

PPP – bibliografia

- Zagadnienie to jest dość dobrze opisane w literaturze zachodniej, a sama metoda coraz częściej wykorzystywana w procesie inwestycyjnym.
- Natomiast polska bibliografia dotycząca PPP jest stosunkowo uboga (Po roku 1989 ukazały się dopiero dwie warte uwagi duże publikacje polskiego autorstwa dotyczące Partnerstwa Publiczno-Prywatnego: *J. Zysnarski, Partnerstwo Publiczno-Prywatne. Teoria i praktyka*, ODDK, Gdańsk 2003, oraz *Partnerstwo publiczno-privatne w dziedzinie usług komunalnych: przegląd doświadczeń polskich*, Praca zbiorowa pod red. M. Moszoro, Ministerstwo Finansów, Warszawa 2000), dlatego warto w skrócie przedstawić podstawowe założenia tej metody.

PPP – definicja

- **Partnerstwo Publiczno-Prywatne** można zdefiniować jako **zinstytucjonalizowane, zaawansowane współdziałanie podmiotów z sektora publicznego oraz przedsiębiorstw prywatnych.**
- Określa się tak również realizację rozwojowych projektów inwestycyjnych przy wspólnym zaangażowaniu prywatnych i publicznych środków finansowych w celu zapewnienia efektywności i skuteczności w realizacji projektów.

Definicje PPP

- Istnieje wiele definicji opisujących co należy rozumieć pod pojęciem Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.
- Dla przykładu zamieszczam poniżej trzy definicje opisujące relacje pomiędzy podmiotami publicznym i prywatnym, które określa się mianem PPP.

Komisja Europejska w „Guidelines for successful Public Private Partnerships” (“Wytyczne KE”) opisując możliwe struktury PPP (s. 16 część 1 rozdz. 3) podaje następującą definicję PPP:

- „Partnerstwo publiczno-prywatne (PPP) jest formą współpracy pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym w celu realizacji projektu lub świadczenia usług tradycyjnie dostarczanych przez sektor publiczny. Uznaje się, iż w PPP obie strony osiągają pewne korzyści, odpowiednie do stopnia realizowanych przez nie określonych zadań. Przez umożliwienie każdemu z sektorów robienia tego, co potrafi najlepiej, publiczne usługi oraz infrastruktura są realizowane w sposób najbardziej efektywny ekonomicznie. Głównym celem PPP jest zatem kształtowanie takich stosunków między stronami, aby ryzyko ponosiła ta strona, która najlepiej potrafi je kontrolować”.

PPP wg KE

- Komisja Europejska podkreśla przy tym, iż „PPP pozostaje zmieniającą się koncepcją i nie jest jedynym czy też preferowanym rozwiązaniem w odniesieniu do finansowania projektów.
- Debata nad terminologią w zakresie definicji PPP odzwierciedla ewolucję koncepcji PPP oraz zmiany w systemach regulacyjnych w zakresie definiowania PPP w krajach Unii Europejskiej. Wynika to z faktu, że PPP powinno zostać w sposób rozważny dopasowane do właściwości konkretnego projektu.
- Zapewnienie korzyści z PPP wymaga uznania odpowiednich mocnych i słabych stron każdego rodzaju struktury oraz dążeń i celów każdej ze stron.
- Szczególne znaczenie ma rola sektora publicznego, który może przekształcić się z usługodawcy w nadzorującego umowy o świadczenie usług”.

- W trakcie prac nad stworzeniem odpowiednich ram formalno-prawnych dla rozwoju PPP w Polsce, w szczególności w trakcie dyskusji nad przygotowaniem regulacji prawnych (ustawy o PPP) powstała potrzeba zdefiniowania pojęcia Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.
- Poniżej przedstawiono dwie propozycje definicji Partnerstwa Publiczno-Prywatnego:

PPP – definicja 1.

- „Przez umowę partnerstwa publiczno-prywatnego druga strona zobowiązuje się wobec Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego za odpłatnością do wykonania zleconego jej zadania publicznego lub do spełnienia na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego określonego świadczenia o istotnym znaczeniu dla wykonania przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego zadania publicznego”.

PPP – definicja 2.

- „Partnerstwo publiczno-prywatne stanowi oparta na umowie współpraca podmiotu publicznego i partnera prywatnego, służąca realizacji zadania publicznego, w ramach której partner prywatny poniesie lub zorganizuje, w całości lub znacznej części, nakład finansowy na wykonanie konkretnego przedsięwzięcia będącego przedmiotem współpracy.
- Partnerstwo publiczno-prywatne może stanowić formę realizacji określonego przedsięwzięcia ze sfery zadań publicznych, w trybie i na zasadach określonych w ustawie o ppp, jedynie w przypadku, gdy forma ta przynosi korzyści dla interesu publicznego przeważające w stosunku do innych sposobów wykonania tego zadania publicznego lub przedsięwzięcia”

- Różne dokumenty dotyczące PPP (na sieci):

http://www.mi.gov.pl/moduly/jednostki/zakladka.php?id_jednostki=29&id_zakladki=46

- Metodę PPP wykorzystuje się najczęściej w celu realizacji projektów infrastrukturalnych, które z uwagi na dużą liczbę uczestników, znaczny stopień skomplikowania oraz dużą wartość wymagają znacznych nakładów kapitałowych oraz zaangażowania ekspertów posiadających *know-how*, którym nie dysponuje sektor publiczny.

- Pierwsze wzmianki o przedsięwzięciach o charakterze zbliżonym do PPP pochodzą ze średniowiecza – dotyczą straży cywilnych chroniących miasta.
- W okresach zagrożeń straże te brały udział w obronie miasta pod dowództwem komendanta ustanowionego przez władze miejskie, natomiast wyposażane były przez mieszkańców, czyli dzięki inwestycji prywatnej.
- W miarę rozwoju tej metody zaczęto realizować projekty polegające na budowie kolei, sieci wodociągowych, energetycznych, gazowych, świadczeniu usług pocztowych, gromadzeniu i utylizacji odpadów.

- Postępująca nacjonalizacja usług opierających się na infrastrukturze spowodowała następujące niekorzystne skutki:
 1. zmniejszenie efektywności wykorzystania infrastruktury;
 2. znaczny, niekontrolowany wzrost kosztów;
 3. zmniejszenie jakości świadczonych usług;
 4. wolna reakcja na zmiany na rynku lub jej brak.

- Powrót do koncepcji PPP przy wykorzystaniu i tworzeniu infrastruktury ma na celu ograniczyć lub zlikwidować powstałe problemy. Natomiast **rolą sektora publicznego** jest:
 1. definiowanie strategii rozwoju, uwzględniającej określenie priorytetów pomiędzy konkurującymi celami;
 2. określanie celów;
 3. kontrolowanie uzyskiwanych wyników zgodnie z założonymi standardami;
 4. zagwarantowanie ochrony interesów szerokich kręgów społecznych.

Rodzaje Partnerstwa Publiczno-Prywatnego

- Biorąc pod uwagę charakter umowy, w oparciu o którą PPP ma funkcjonować, można dokonać następującego podziału:
 1. Umowa o zarządzanie;
 2. Umowa powierzenia wykonywania określonych zadań związanych ze świadczeniem usług komunalnych;
 3. Umowa prawa handlowego;
 4. Umowa rozwoju lub modernizacji infrastruktury i finansowania inwestycji infrastrukturalnych.

Umowa o zarządzanie

- Formuła taka, zwana również **kontraktem menedżerskim**, ma na celu zwiększenie efektywności funkcjonowania przedsiębiorstw komunalnych.
- Umowa zawierana jest z osobą fizyczną lub prywatnym podmiotem gospodarczym.
- Zakres działań zleceniobiorcy może być różnie zdefiniowany – może dotyczyć zarządzania działalnością operacyjną, finansami lub inwestycjami.
- Umowa określa konkretny cel, od którego realizacji uzależnione jest w całości lub częściowo wynagrodzenie zleceniobiorcy.

Umowa powierzenia wykonywania określonych zadań związanych ze świadczeniem usług komunalnych

1. Umowa z dzierżawą mienia komunalnego

Wykonawca w zamian za opłatę dzierżawczą eksploatuje przedmiot umowy i pobiera opłaty za świadczone usługi. Wysokość opłat jest ustalona przez podmiot publiczny. Odtwarzanie majątku należy do podmiotu publicznego.

2. Umowa bez dzierżawy mienia komunalnego

Wykonanie umowy nie wymaga żadnego mienia (np. sprawowanie nadzoru nad mieniem) lub wykonawca dysponuje własnym mieniem (np. naprawa elementów infrastruktury).

Umowa prawa handlowego

- Forma ta, nazywana również udziałem kapitału prywatnego (ang. *Private Finance Involvement – PFI*), polega na tworzeniu spółek na podstawie prawa handlowego z udziałem inwestorów prywatnych w kapitale takiej spółki.
- Spółka działa w oparciu o ustawę, w związku z czym stosunki pomiędzy spółką a jednostką samorządu nie są dowolnie kształtowane.
- Ryzyko związane z działalnością takiej spółki ponoszone jest przez samorząd.

Umowa prawa handlowego

- Forma ta, nazywana również udziałem kapitału prywatnego (ang. *Private Finance Involvement* – *PFI*), polega na tworzeniu spółek na podstawie prawa handlowego z udziałem inwestorów prywatnych w kapitale takiej spółki.
- Spółka działa w oparciu o ustawę, w związku z czym stosunki pomiędzy spółką a jednostką samorządu nie są dowolnie kształtowane.
- Ryzyko związane z działalnością takiej spółki ponoszone jest przez samorząd.

Umowa rozwoju lub modernizacji infrastruktury i finansowania inwestycji infrastrukturalnych

- Forma ta została najbardziej rozwinięta poprzez stworzenie wielu jej wariantów.
- Podstawową cechą tego rodzaju PPP jest funkcjonowanie na podstawie wieloletniej umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy podmiotem publicznym a podmiotem prywatnym.
- Umowa taka nazywana jest również **koncesją** (w terminologii angielskiej funkcjonuje tylko pojęcie *concession*).

Umowa rozwoju lub modernizacji infrastruktury i finansowania inwestycji infrastrukturalnych (2)

- Drugą charakterystyczną cechą tej formy PPP jest **podział ryzyka** pomiędzy uczestniczące strony, tak aby było ono alokowane na tym podmiocie, któremu najłatwiej będzie tym ryzykiem zarządzać.
- Dla sektora finansów publicznych najważniejszą zaletą tej formy PPP jest przeniesienie obowiązku ponoszenia kosztów inwestycyjnych na infrastrukturę i zarządzanie nią na podmioty prywatne.

Umowa rozwoju lub modernizacji infrastruktury i finansowania inwestycji infrastrukturalnych (3)

- Większość przedsięwzięć realizowanych w ten sposób finansowana jest z różnych źródeł, obejmujących środki własne inwestorów, kredyty banków krajowych i zagranicznych, kredyty i pożyczki z międzynarodowych instytucji finansowych (np. EIB, EBRD, IFC), pożyczki uzyskane z bi- lub multilateralnych agencji państwowych.
- Badania wykazały, że podstawową formą finansowania projektów infrastrukturalnych jest **dług odsetkowy** (tabela na następnym slajdzie).

Udział procentowy długu w finansowaniu przedsięwzięć infrastrukturalnych wg sektorów

Sektor	Udział długu
Energetyka	73%
Drogownictwo	63%
Transport	78%
Telekomunikacja	61%
Zaopatrzenie w wodę	75%
Gazownictwo	67%

- Finansowanie projektów opiera się na prawie koncesjonariusza do przychodów uzyskiwanych podczas eksploatacji infrastruktury, z których spłacone zostają zobowiązania zaciągnięte w celu realizacji projektu, a także wypłacane jest wynagrodzenie dla inwestorów za zaangażowany kapitał.
- Każda z finansujących stron samodzielnie ocenia ryzyko i wymaganą stopę zwrotu z zainwestowanego kapitału.

Metody uzyskiwania środków

- Istnieją dwie podstawowe metody uzyskiwania przez koncesjonariusza środków za udostępnianie elementu infrastruktury:
- **bezpośrednia płatność dokonywana przez użytkownika** – na wysokość stawki płaconej przez użytkowników wpływ ma podmiot publiczny; płatność jest dokonywana za faktycznie wykonaną usługę;
- **płatność dokonywana przez podmiot publiczny** – podmiot publiczny dokonuje płatności według ustalonych stawek za faktycznie wykonaną usługę na rzecz użytkowników (np. w przypadku autostrad – na podstawie pomiaru ruchu wykonanego za pomocą specjalnych urządzeń); taka forma wynagrodzenia koncesjonariusza nazywana jest *shadow toll*.

Rodzaje tej formy PPP („Umowa rozwoju”)

- **BOT** – Zbuduj, Eksploatuj, Przekaż (Build, Operate, Transfer);
- **BTO** – Zbuduj, Przekaż, Eksploatuj (Build, Transfer, Operate);
- **DBF** – Zaprojektuj, Zbuduj, Sfinansuj (Design, Build, Finance);
- **DBFO** – Zaprojektuj, Zbuduj, Sfinansuj, Eksploatuj (Design, Build, Finance, Operate);
- **BOO** – Zbuduj, Władaj, Eksploatuj (Build, Own, Operate);
- **BOOT** – Zbuduj, Władaj, Eksploatuj, Przekaż (Build, Own, Operate, Transfer);
- **BLT** – Zbuduj, Najmuj, Przekaż (Build, Lease, Transfer);
- **DCMF** – Zaprojektuj, Zbuduj, Zarządzaj, Sfinansuj (Design, Construct, Manage, Finance).

Grupy form PPP

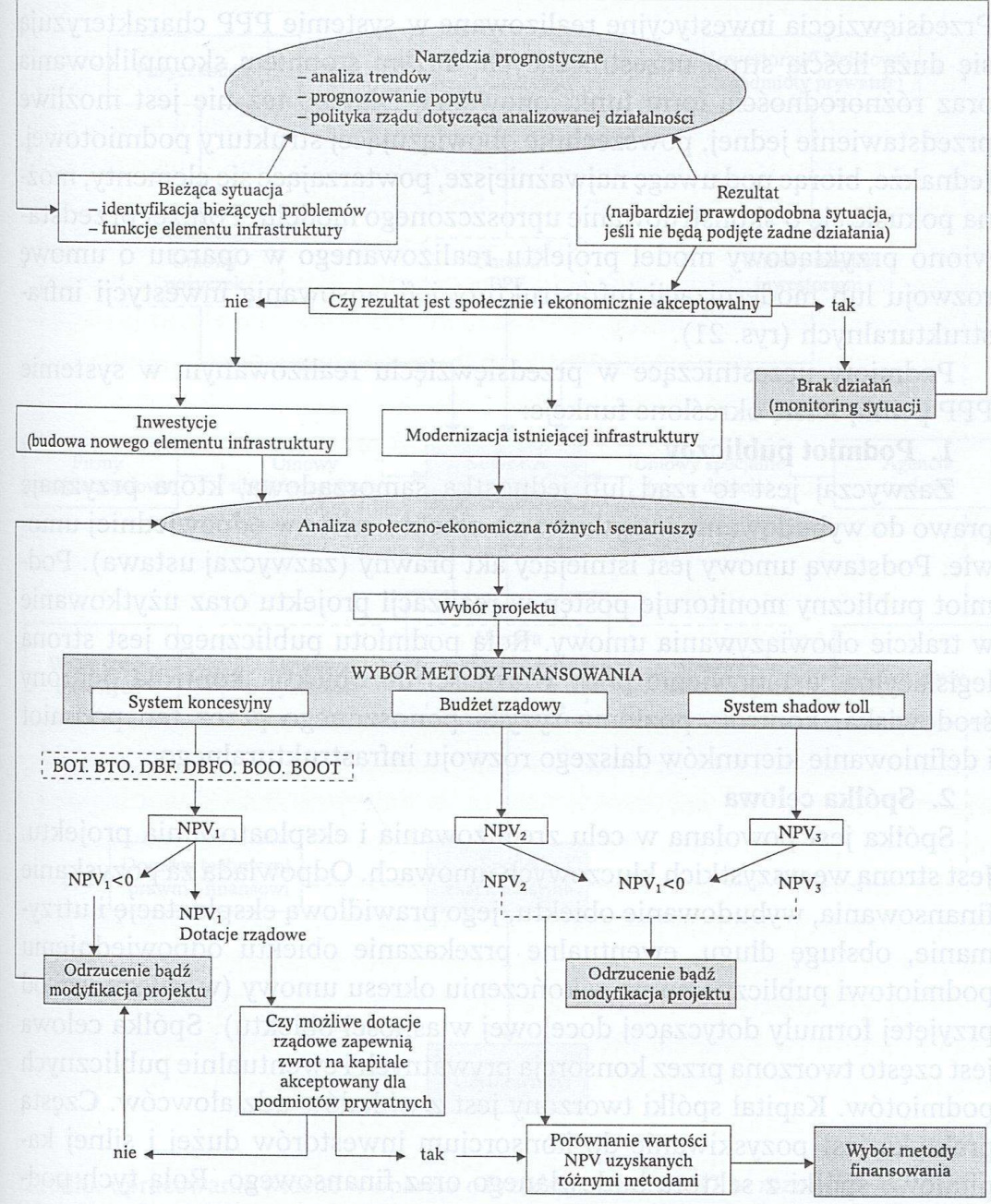
- Biorąc pod uwagę powyższe rodzaje omawianej formy PPP, można dokonać jej podziału na dwie grupy, w zależności od własności elementu infrastruktury:
 1. Własność elementu infrastruktury przechodzi na podmiot publiczny – przekazanie własności może nastąpić w momencie zakończenia realizacji inwestycji, w chwili, kiedy spłacone zostaną zobowiązania zaciągnięte na realizację projektu lub w określonym momencie po uregulowaniu zobowiązań;
 2. Element infrastruktury pozostaje własnością koncesjonariusza – nie następuje przekazanie majątku.

Planowanie inwestycji infrastrukturalnych

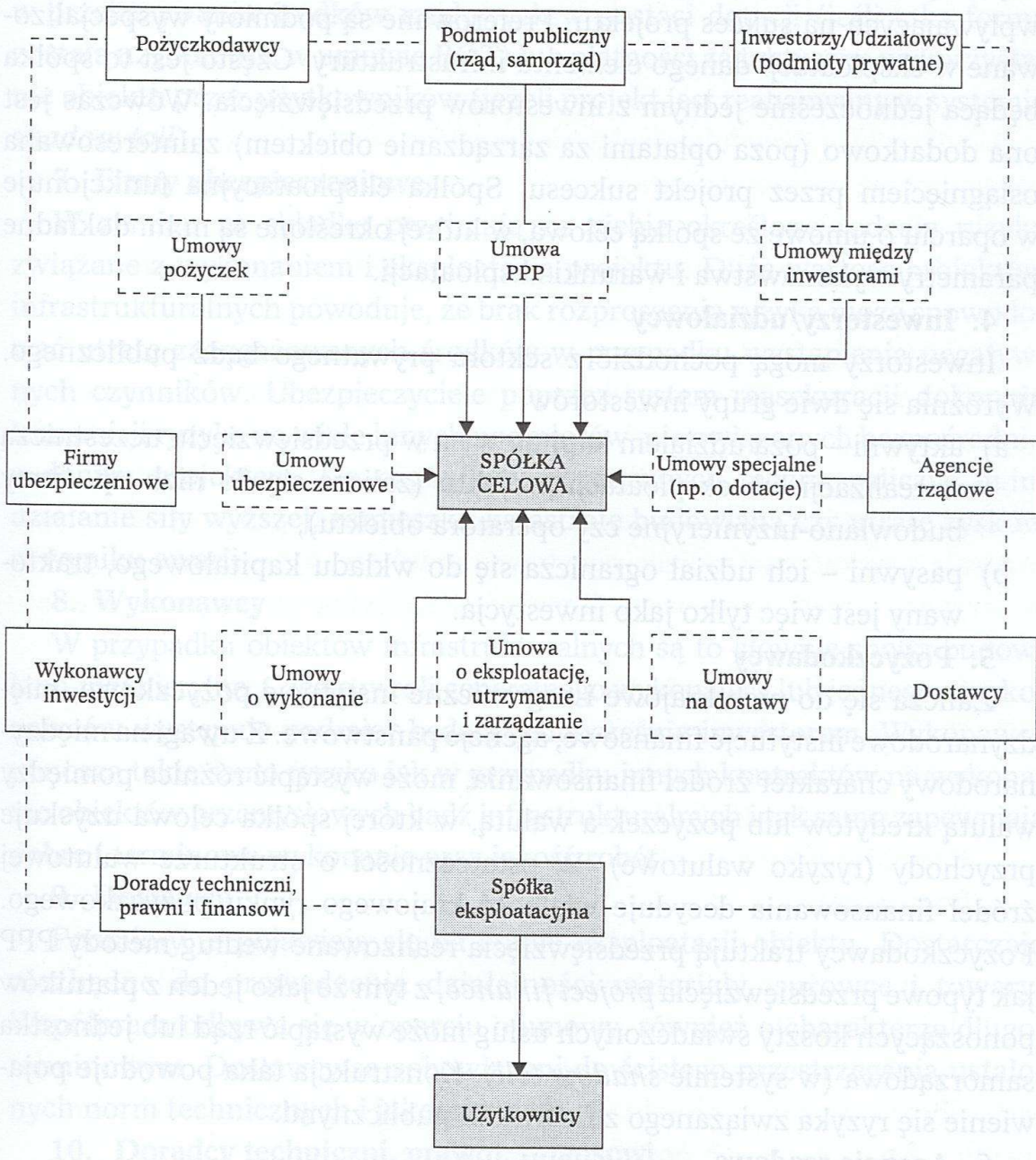
- Planowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz wybór najwłaściwszej metody realizacji jest procesem **o dużym poziomie trudności**.
- W odróżnieniu od innych projektów inwestycyjnych o charakterze komercyjnym, realizowanych przez podmioty prywatne, uwzględniane są dodatkowo czynniki takie jak: **oczekiwania i rola sektora publicznego, finansowe możliwości sektora publicznego oraz mezo- i makroekonomiczne efekty w gospodarce**.
- Wybór metody opiera się na porównaniu efektów ekonomicznych (NPV) różnych wariantów realizacji.
- Proces wyboru optymalnej formy realizacji inwestycji j przedstawiono na kolejnym slajdzie.

Wybór metody realizacji projektu infrastrukturalnego

- Przedsięwzięcia inwestycyjne realizowane w systemie PPP charakteryzują się dużą ilością stron uczestniczących, dużym stopniem skomplikowania oraz różnorodnością form funkcjonowania.
- Dlatego też nie jest możliwe przedstawienie jednej, powszechnie obowiązującej struktury podmiotowej, jednakże, biorąc pod uwagę najważniejsze, powtarzające się elementy, można pokusić się o skonstruowanie uproszczonego modelu.
- Na kolejnym slajdzie przedstawiono przykładowy model projektu realizowanego w oparciu o umowę rozwoju lub modernizacji infrastruktury i finansowania inwestycji infrastrukturalnych.

Struktura podmiotowa PPP realizowanego w oparciu o umowę rozwoju lub modernizacji infrastruktury i finansowania inwestycji infrastrukturalnych

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– podmiot publiczny

- Zazwyczaj jest to rząd lub jednostka samorządowa, która przyznaje j prawo do wybudowania i użytkowania obiektu, ujęte w odpowiedniej umowie.
- Podstawą umowy jest istniejący akt prawny (zazwyczaj ustawa).
- Podmiot publiczny monitoruje postęp w realizacji projektu oraz użytkowanie! w trakcie obowiązywania umowy.
- Rolą podmiotu publicznego jest strona legislacyjna, ustanowienie praw własności do obiektu, kontrola ochrony środowiska, kontrola poziomu ryzyka ponoszonego przez ten podmiot i definiowanie kierunków dalszego rozwoju infrastrukturalnego.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– spółka celowa (1)

- Spółka jest powołana w celu zrealizowania i eksploataowania projektu jest stroną we wszystkich kluczowych umowach.
- Odpowiada za pozyskanie finansowania, wybudowanie obiektu, jego prawidłową eksploatację i utrzymanie, obsługę długu, ewentualne przekazanie obiektu odpowiednio podmiotowi publicznemu po zakończeniu okresu umowy (w zależności i przyjętej formuły dotyczącej docelowej własności obiektu).

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– spółka celowa (2)

- Spółka celowa jest często tworzona przez konsorcja prywatnych i ewentualnie publicznych podmiotów.
- Kapitał spółki tworzony jest z wkładów udziałowców.
- Częstą praktyką jest pozyskiwanie do konsorcjum inwestorów dużej i silnej kapitałowo spółki z sektora budowlanego oraz finansowego (rolą tych podmiotów jest przekazanie odpowiedniego *know-how* do spółki celowej i ewentualnie zagwarantowanie stabilności finansowej spółki celowej).

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– spółka eksploatacyjna

- Podmiot ten zajmuje się bezpośrednią eksploatacją obiektu – w związku z tym wybór odpowiedniego podmiotu jest jednym z kluczowych elementów wpływających na sukces projektu.
- Preferowane są podmioty wyspecjalizowane w eksploatacji danego elementu infrastruktury.
- Często jest to spółka będąca jednocześnie jednym z inwestorów przedsięwzięcia – wówczas jest ona dodatkowo (poza opłatami za zarządzanie obiektem) zainteresowana osiągnięciem przez projekt sukcesu.
- Spółka eksploatacyjna funkcjonuje w oparciu o umowę ze spółką celową, w której określone są m.in. dokładne parametry wykonawstwa i warunki eksploatacji.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– inwestorzy/udziałowcy

- Inwestorzy mogą pochodzić z sektora prywatnego bądź publicznego.
- Wyróżnia się dwie grupy inwestorów:
 1. **aktywni** – poza udziałem kapitałowym w przedsięwzięciu uczestniczą w realizacji lub eksploatacji projektu (zalicza się do nich np. firmy budowlano-inżynieryjne czy operatora obiektu),
 2. **pasywni** – ich udział ogranicza się do wkładu kapitałowego, traktowany jest więc tylko jako inwestycja.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– pożyczkodawcy (1)

- Zalicza się do nich krajowe i zagraniczne instytucje pożyczkowe, międzynarodowe instytucje finansowe, agencje państwowe.
- Z uwagi na międzynarodowy charakter źródeł finansowania, może wystąpić różnica pomiędzy walutą kredytów lub pożyczek a walutą, w której spółka celowa uzyskuje przychody (ryzyko walutowe).
- W ostateczności o strukturze walutowej źródeł finansowania decyduje wielkość krajowego rynku pożyczkowego.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– pożyczkodawcy (2)

- Pożyczkodawcy traktują przedsięwzięcia realizowane według metody PPP jak typowe przedsięwzięcia *project finance*, z tym że jako jeden z płatników ponoszących koszty świadczonych usług może wystąpić rząd lub jednostka samorządowa (w systemie *shadow toll*).
- Konstrukcja taka powoduje pojawienie się ryzyka związanego z finansami publicznymi.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– agencje rządowe

- Najczęściej są to podmioty, które zajmują się działalnością związaną z danym rodzajem infrastruktury, realizując politykę rządową.
- Ich udział może polegać na monitoringu budowy i eksploatacji obiektu pod względem zgodności z oczekiwaniami sektora publicznego, spełniania norm jakości i ochrony środowiska oraz wielkości popytu na usługi oferowane przez projekt.
- Poza funkcjami czysto kontrolnymi, agencje mogą uczestniczyć w przekazywaniu środków rządowych w postaci dotacji (jeśli taka forma została uzgodniona w umowie BOT) lub płatności za faktyczne wykorzystanie obiektu przez użytkowników (jeżeli projekt jest realizowany w systemie *shadow toll*).

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– firmy ubezpieczeniowe

- W zamian za składkę przejmują na siebie określone rodzaje ryzyka związane z wykonaniem i eksploatacją projektu.
- Duża wartość projektów infrastrukturalnych powoduje, że brak rozproszenia ryzyka może spowodować utratę zaangażowanych środków w przypadku wystąpienia negatywnych czynników.
- Ubezpieczyciele poprzez system reasekuracji dokonują transmisji ryzyka na wiele innych podmiotów, nie związanych bezpośrednio z danym projektem.
- Do czynników negatywnych można zaliczyć m.in. działanie siły wyższej, zamieszki, katastrofę budowlaną czy utratę zysków w wyniku awarii.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– wykonawcy

- W przypadku obiektów infrastrukturalnych są to głównie spółki budowlano-inżynieryjne.
- Często w roli generalnego wykonawcy lub jednego z wykonawców występuje podmiot będący jednocześnie inwestorem.
- Wykonawcy ponoszą takie samo ryzyko jak w przypadku innych kontraktów na wykonanie obiektów przemysłowych bądź infrastrukturalnych i tak samo zapewniają dobre i terminowe wykonanie oraz jakość robót.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– dostawcy

- Podmioty te pojawiają się na etapie eksploatacji obiektu.
- Dostarczają niezbędne do prowadzenia działalności materiały, surowce i towary.
- Współpraca odbywa się w oparciu o umowy, również o charakterze długoterminowym.
- Dostawcy są zobowiązani do ścisłego przestrzegania ustalonych norm technicznych i jakościowych.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– doradcy techniczni, prawni, finansowi

- Są to wyspecjalizowane podmioty, najczęściej komercyjne, o dużej wiedzy na temat danego rodzaju przedsięwzięcia infrastrukturalnego, często działające w wielu krajach.
- Biorą udział we wszystkich etapach funkcjonowania przedsięwzięcia, poczynając od wstępnych *feasibility*, a kończąc na ewentualnym przekazaniu własności obiektu podmiotowi publicznemu po zakończeniu wieloletniej umowy o eksploatację.
- Z uwagi na wyspecjalizowaną wiedzę, podmioty te świadczą usługi wszystkim stronom przedsięwzięcia.

Podmioty uczestniczące w przedsięwzięciu realizowanym w systemie PPP

– użytkownicy

- Użytkownicy decydują o sukcesie przedsięwzięcia.
- Popyt na usługi oferowane przez projekt **wpływa na poziom przychodów** uzyskiwanych przez spółkę celową (niezależnie od tego, czy przychody są uzyskiwane z bezpośrednich opłat od użytkowników, czy też według formuły *shadow toll*).

Pozytywne rezultaty PPP

1. Pozyskanie dodatkowych źródeł finansowania infrastruktury.
2. Zwiększenie efektywności ekonomicznej projektów (spadek kosztów użytkowania przekłada się na niższe koszty użytkowników).
3. Transfer technologii i *know-how*.
4. Rozwój krajowego rynku finansowego (wzrost skali, nowe instrumenty finansowe).
5. Wpływ państwa na kierunki rozwoju infrastruktury (przy założeniu, że państwo pełni rolę koordynatora rozwoju infrastruktury w skali makroekonomicznej).

Podstawowe warunki stosowania PPP

1. Opłacalność ekonomiczna.
2. Poparcie sektora publicznego – „zielone światło” rządu.
3. Prawidłowe określenie kierunków rozwoju infrastruktury (tzn. zgodnie z popytem zgłaszanym przez użytkowników).
4. Zaufanie ze strony rynków finansowych (krajowego i zagranicznych).
5. Przejrzystość zawieranych umów.
6. Prawidłowo sporządzone biznesplany, w szczególności w części finansowej.
7. Właściwy dobór partnerów przedsięwzięcia.
8. Dobra sytuacja finansowa uczestniczących podmiotów (zarówno prywatnych, jak i publicznych).
9. Właściwa identyfikacja i alokacja ryzyk.

Projektowanie inwestycji rzeczowych
Koniec wykładu 3.

**Dziękuję za uwagę ...
i zapraszam na kolejne wykłady ...**